

5.10.2020

לכבוד	לכבוד	לכבוד
מר אורי גורדין	מר בנימין נתניהו	עו"ד אביחי מנדלבליט
מפקד פיקוד העורף	ראש הממשלה	היועמ"ש לממשלה
בפקס: 08-9207341	בפקס: 02-5605000	בפקס: 02-6467001

שלום רב,

דחוף!

הנדון: גיוס אנשי שב"כ למעקב אחרי אזרחים ערבים לצורכי הסברה במשבר הקורונה

הריני לפנות אליכם בדחיפות בעניין שבנדון, והכל כפי שיפורט להלן:

1. אתמול, ביום 4.10.2020 פורסמה כתבה באתר "וואלה! חדשות" המדווחת כי פיקוד העורף מגייס יוצאי שב"כ לדסק הצה"לי האמון על "גיבוש תמונת מצב בקרב המגזרים השונים באוכלוסייה", שמטרתו לגבש דרכי פעולה, תכנים ומסרים למגזרים השונים, וזאת כחלק ממאמצי הסברה לחברה הערבית והדרוזית בנושא נגיף הקורונה. לפי הידיעה, פיקוד העורף פונה לאנשים מהשב"כ "בעלי ניסיון והתמחות בערביי ישראל", כלשונם, בדגש על כפרי הגליל, רמת הגולן, אזור ואדי עארה, המשולש ומזרח ירושלים. כפי שנמסר בכתבה, מהפנייה עולה כי מלאכת איסוף המידע, עליה יהיו אמונים אנשי השב"כ וגמלאי שב"כ, תהא מושתתת על מקורות מידע גלויים ו-"גורמי שטח", ועל כן "נדרשת היכרות עם החברה והתרבות הערבית".

=מצ"ב הכתבה מיום 4.10.2020 כנספח.

2. ראשית כל נציין כי באם הדבר יתגלה כנכון אז מדובר בפעולה בלתי חוקית. העסקת אנשי שב"כ וגמלאי שב"כ לצורך איסוף מודיעין חורגת מתחום הסמכויות של פיקוד העורף כפי שהן הוגדרו בחוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951. מיותר לציין כי החוק לא מזכיר בצורה מפורשת ולו פעם אחת את שירותי הביטחון הכללי, כגוף אשר מוסמך לפעול בכלל ובפרט ככזה אשר מוסמך לאסוף מידע ולפעול בעניינים אזרחיים בקרב האזרחים הערבים במדינה.

3. חשוב מכל הוא שהפעלת אנשי שב"כ לשעבר מעידה על יחס עוין ולא שוויוני לאוכלוסייה הערבית. תפיסת מעמדם האזרחי של הערבים מתוך אספקלריה ביטחונית הייתה מאפיין למדיניות אסורה ששררה בתקופת הממשל הצבאי ולאחר מכן. רק לאחרונה התברר כי משרד החינוך ממשיך להתייעץ באופן לא חוקי ופסול עם גורמי שב"כ לאחר שכבר הוגשה בשנת 2004 מטעם עדאלה עתירה בעניין דומה לבג"ץ (ראו: בג"ץ 8193/04 ההתאחדות הארצית של ועדי ההורים הערביים בישראל ואח' נ' משרד החינוך ואח'). העתירה נסובה סביב התערבות השב"כ בחינוך הערבי בכל האמור להליך מינויי מועמדים להוראה באמצעות תפקיד סגן ראש האגף לחינוך ערבי. כבר אז, התחייבה המדינה מול בית המשפט כי לא יהיו התערבויות לשב"כ בעניין מינויי מועמדים להוראה במערכת החינוך הערבית.

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 31090, ס.ב. 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140

חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

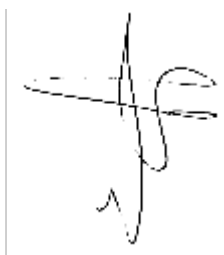
4. לכן הביטחוניזציה של הטיפול במגפה בקרב האוכלוסייה הערבית הוא אסור בהיותו גם מפלה וגם גזעני.
5. על רקע ניסיון העבר והיסטוריה זו, אנו דוחים את דבריה של ראש ענף הסברה בפיקוד העורף בכתבה כי "פחות מעניין אותי מאיפה הם הגיעו. מעניין אותי אם הם יודעים לעשות את העבודה שלשמה גייסתי אותם".
6. המשבר בענין קורונה הוא ענין אזרחי ואינו מעניינם של אנשי הביטחון או גופים ביטחוניים. נשוב ונזכיר את דברי הנשיאה חיות בנושא בפס' 46 לפסק דינה בעניין **איכוני השב"כ** (בג"ץ 2109/20 **בן מאיר נ' ראש הממשלה** (פורסם במאגרים, 26.04.2020)):

"הבחירה לעשות שימוש בארגון הביטחון המסכל של המדינה לצורך מעקב אחר מי שאינם מבקשים לפגוע בה, מבלי שניתנה הסכמה לכך מצד מושאי המעקב, מעוררת קושי רב ביותר. האמצעים החריגים שנקטו כאן ננקטו ביחס למצב משברי, חריג ונדיר בכל קנה מידה. עלינו לשמור מכל משמר שהאירועים החריגים שעמם אנו מתמודדים בימים אלה לא יותירו אותנו עם מדרון חלקלק של שימוש באמצעים חריגים ופוגעניים ללא הצדקה."

7. ככל שהממשלה מעוניינת לעצור את התפשטות נגיף הקורונה בקרב האזרחים הערבים, עליה לחדול מהטיפול בהתפשטות המגפה בקרב האוכלוסייה הערבית מתוך העין הביטחונית ואנשי הביטחון לשעבר, ובמקום זאת לנהוג באזרחים אלו כאזרחים שווים. לכל הדעות, שימוש בכלים ביטחוניים יעמיק את חוסר האמון ברשויות העוסקות בהתפשטות מגפת קורונה ויפגע בשיתוף הפעולה עמם. מרכז עדאלה התריע עוד מתחילת משבר זה, כי מרגע שהממשלה מערבת גופים ביטחוניים בתחום חירום אזרחי, הדרך לפגיעה בזכויות אדם בסיסיות היא קצרה.

לאור האמור לעיל, אנו מבקשים להימנע מכל ניסיון של ביטחוניזציה לטיפול במשבר קורונה בקרב האזרחים הערבים ובכלל זה להימנע מגיוס אנשי שב"כ למעקב אחרי אזרחים ערבים לצורכי הסברה במשבר הקורונה. נודה לתשובתכם בהקדם.

בכבוד רב,

חסן ג'בארין, עו"ד
מנכ"ל